

Participatieraad Goirle – Platform Minima Goirle

Betreft: *Notitie Cliëntenparticipatie Wmo en Participatiewet*

Datum: *23 juni 2016*

Aanleiding

Met het vaststellen van de Verordening Participatieraad gemeente Goirle en de installatie van de Participatieraad was het College van oordeel dat voldaan werd aan de eisen die in de verschillende regelingen worden gesteld t.a.v. cliëntenparticipatie.

In artikel 150 van de Gemeentewet is bepaald dat de raad bij verordening regelt op welke wijze ingezetenen, in het algemeen, bij het beleid worden betrokken.

In art. 47 van de Verzamelverordening Participatiewet IOAW, IOAZ en Bbz 2016 is vervolgens opgenomen dat met de Verordening Participatieraad voldaan wordt aan de verplichting de inspraak te regelen zoals die is vastgelegd in art. 150 van de Gemeentewet.

In de loop van 2015 werd het de Participatieraad steeds duidelijker dat er aan getwijfeld kan worden of de Verordening Participatieraad strookt met de eisen t.a.v. cliëntenparticipatie zoals die worden gesteld in het meer specifiek op de cliëntenparticipatie gerichte artikel 47 van de Participatiewet.

Deze twijfel is meermalen besproken met de betrokken beleidsmedewerker, Sanne van Riel. Ook binnen het Platform Minima is cliëntenparticipatie in het kader van de Participatiewet besproken. De Participatieraad en het Platform Minima hebben vervolgens besloten samen een notitie op te stellen en die het College aan te bieden.

Artikel 47 van de Participatiewet, waar de discussie om draait, luidt als volgt:

De gemeenteraad stelt bij verordening regels over de wijze waarop de personen, bedoeld in artikel 7, eerste lid, of hun vertegenwoordigers worden betrokken bij de uitvoering van deze wet, waarbij in ieder geval wordt geregeld de wijze waarop deze personen of hun vertegenwoordigers:

- a. vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- b. worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;
- c. deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- d. onderwerpen voor de agenda van dit overleg kunnen aanmelden;
- e. worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.

Wet maatschappelijke ondersteuning 2015

Het artikel inzake cliëntenparticipatie in de Wmo stelt in grote lijnen dezelfde eisen ten aanzien van de cliëntenparticipatie als die in de Participatiewet gesteld worden.

Artikel 2.1.3 lid 3 van de Wmo luidt als volgt:

In de verordening wordt bepaald op welke wijze ingezetenen, waaronder in ieder geval cliënten of hun vertegenwoordigers, worden betrokken bij de uitvoering van deze wet, waarbij in ieder geval wordt geregeld de wijze waarop zij:

- a. in de gelegenheid worden gesteld voorstellen voor het beleid te doen;
- b. vroegtijdig in staat worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies uit te brengen bij de besluitvorming over verordeningen en beleidsvoorstellen;
- c. worden voorzien van ondersteuning om hun rol effectief te kunnen vervullen;
- d. deel kunnen nemen aan periodiek overleg;
- e. onderwerpen voor de agenda van dit overleg kunnen aanmelden;
- f. worden voorzien van de voor een adequate deelname aan het overleg benodigde informatie.

De argumenten in deze notitie t.a.v. cliëntenparticipatie gelden derhalve ook voor Wmo gerechtigden. In deze notitie wordt verder voornamelijk gesproken over de Participatiewet.

Cliëntenvertegenwoordiging vóór de start van de Participatieraad

Ook de Wet Werk en Bijstand, de voorganger van de Participatiewet, kende de verplichting cliënten te raadplegen. Er was een cliëntenraad WWB maar omdat die te klein was om zelfstandig te opereren is deze onderdeel geworden van het Platform Minima. De bijstandsgerechtigden spraken daar mee over onderwerpen die ook rechtstreeks op hen betrekking hadden.

In de loop van 2015 zijn de twee bijstandsgerechtigden, die als lid van het Platform Minima de Cliëntenraad nieuw leven wilden inblazen, terug getreden uit het Platform Minima. Vanaf het moment dat de Participatieraad, in plaats van het Platform Minima, als inspraakorgaan ten aanzien van de Participatiewet fungeerde, vond de gemeente het niet langer haar taak voor cliëntvertegenwoordigers in het Platform Minima te zorgen. Te meer omdat het in het verleden altijd lastig gebleken is voor het Platform Minima om bijstandsgerechtigden te vinden die bereid waren aan het Platform Minima deel te nemen. Daarnaast bleek dat bijstandsgerechtigden die daartoe bereid waren ook relatief snel weer uitstroomden naar werk.

Contacten met de gemeente en verkregen informatie van de Landelijke Cliëntenraad

Het opstappen van de beide vertegenwoordigers van bijstandsgerechtigden was voor Sanne van Riel, reden in gesprek te gaan met de Participatieraad. Alhoewel zij het niet langer de taak van de gemeente vond de cliëntvertegenwoordiging te organiseren was zij toch bezorgd over de vraag of de bijstandsgerechtigden voldoende stem zouden krijgen.

Vervolgens heeft zij, in een notitie (d.d. 2-11-2015) naar de PR met een afschrift naar het PM, de stand van zaken beschreven en aangegeven dat de gemeente niet meer actief cliënten werft om deel te nemen in de cliëntenraad als onderdeel van het Platform Minima. Zij schrijft 'dat de praktijk leert dat het erg lastig is hier mensen voor te vinden. Enerzijds vraagt zitting in de cliëntenraad inhoudelijk het een en ander van de leden en daarnaast vraagt een cliëntenraad ook een zekere continuïteit die we niet altijd kunnen waarborgen'. Gelet op de nieuwe verordening vindt zij het formeel de taak van de Participatieraad zich te laten voeden door cliënten en cliëntvertegenwoordigers van de Participatiewet.

Inmiddels had ook de Landelijke Cliëntenraad zich over de vraag gebogen hoe de participatie van cliënten vorm gegeven zou moeten worden in het kader van art. 47 Participatiewet. Zij zijn van oordeel dat de gemeente zelf rechtstreeks cliënten of hun vertegenwoordigers bij de uitvoering van de PW moeten betrekken. In een later contact van één van de leden van de PR met de LCR is deze mening nogmaals bevestigd.

Visie van de Participatieraad en het Platform Minima

De Participatieraad en het Platform Minima zijn op grond van de bestudering van de Participatiewet, de Verordening Participatiewet, Verzamelverordening Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2016 en de visie van de Landelijke Cliëntenraad en Schulincx van mening dat de huidige werkwijze in de gemeente niet strookt met de wettelijke verplichtingen zoals neergelegd in de Participatiewet (en de Wet maatschappelijke ondersteuning).

In de Participatiewet staat heel nadrukkelijk dat de gemeente bij verordening moet regelen hoe ze personen die algemene bijstand ontvangen of hun vertegenwoordigers vroegtijdig bij het beleid betrekt en hoe de ze kunnen deelnemen aan periodiek overleg. Cliënten hebben de mogelijkheid agendapunten voor dit overleg aan te dragen en ze dienen geïnformeerd te worden.

De gemeente heeft in de Verordening Participatieraad en de Verzamelerordening Participatiewet, niet aangegeven hoe wordt voldaan aan de in artikel 47 PW genoemde verplichtingen.

In de Verordening Participatieraad wordt beschreven wat de taken van de Participatieraad zijn waarbij de nadruk ligt op de onafhankelijkheid en het integraal kunnen adviseren op het gebied van de PW, Wmo en Jeugdwet. In de Participatieraad mogen geen personen zitting nemen die zelf directe belangen hebben bij de uitvoering van de PW, Wmo of Jeugdwet.

In de toelichting bij het raadsvoorstel wordt aangegeven dat de gemeente belangengroepen wel blijft informeren over de beleidsontwikkelingen maar hen daar niet meer bij betreft. Het wordt aan de Participatieraad overgelaten om goede contacten te onderhouden met de diverse belangengroepen en de geluiden uit deze groepen te vertalen in toepasselijke adviezen voor de gemeente.

Welke belangengroepen de Participatieraad moet raadplegen en hoe belangengroepen eventueel worden gevormd komt niet aan de orde in de Verordening en toelichting.

De LCR is van oordeel dat de gemeente een cliëntenraad moet instellen waarin structureel overleg is met de doelgroep. De personen met wie, door de gemeente, wordt overlegd moeten cliënten zijn die onder de Participatiewet vallen, of hun vertegenwoordigers. De uitleg van artikel 47 laat volgens de LCR geen ruimte om geen cliëntenraad in te stellen.

Schulinck stelt over artikel 47 PW het volgende:

‘Zo zullen personen die door de wet worden geraakt in staat moeten worden gesteld gevraagd en ongevraagd advies te geven.

Ze dienen vroegtijdig te worden betrokken bij de vaststelling van beleid. Daarbij zal periodiek overleg plaatsvinden.

Om een goede uitoefening van haar rol te waarborgen, worden de betrokkenen ondersteund en gefaciliteerd door de gemeente.

De meest geëigende vorm om de inspraak om cliëntenparticipatie en periodiek overleg vorm te geven zal zijn het instellen van een gemeentelijk overlegorgaan veelal aangeduid als een cliëntenraad’

Conclusie

Op grond van bovenstaande argumenten zijn de Participatieraad en het Platform Minima, daarbij ook gesteund door het Platform Gehandicapten, van mening dat het College een voorstel zou dienen te formuleren waarin de Verordening Participatieraad en de Verzamelerordening Participatiewet, IOAW, IOAZ en Bbz 2016 wordt herzien overeenkomstig het ten aanzien van de cliëntenparticipatie gestelde in de Wmo en de Participatiewet.

Uiteraard zijn de Participatieraad en het Platform Minima bereid hierover met het College in gesprek te gaan.